శ్రీ రమణ జ్యోతి | **Sri Ramana Jyothi**
సెప్టెంబర్ 2019 | September 2019

ఈ సంచికలో ... | IN THIS ISSUE ...

1.	**డా॥ కే.యస్. గారి 62వ ప్రవచనం**	డా. వి. రామదాస్ మూర్తి	**3**
2.	**శ్రీ భగవాన్ సేవలో**	జి. శ్రీహరి రావు	**9**
3.	**శ్రీరమణ మహర్షి యొక్క భక్తాగ్రేసరులు**	మల్లాది ఫణిమాల	**13**
4.	**భగవాన్ రమణ మహర్షి**	కమలాకర వేంకటరావు	**21**
5.	**శ్రీమతి బిరుదవోలు లక్ష్మమ్మ**	గ్రిద్దలూరు జయలక్ష్మి	**27**
6.	**My Experiences with Bhagavan During My School Days**	Dr.K.Subrahmanian	**30**
7.	***Lest We Forget* - Sri Bh. Venkateswara Rao Garu**	G. Sri Hari Rao	**36**
8.	**Sri Ramana Chatvarimsat-Verse 7**	V. Krithivasan	**40**
9.	**Saints of Periapuranam Eripatha Nayanar**		**43**
10.	**Mother's Transformation into a Devotee**		**46**

Events in Sri Ramana Kendram in September

1. Satsang - Every Sunday - 9.00 - 10.45 a.m.
2. 14th September - (Every 2nd Saturday of the month) Uma Sahasram recitation from 12.00 noon - 5.00 p.m.
2. 3rd Sunday - Meditation - 9.00 - 10.45 a.m.
4. 23rd September - Punarvasu Satsang - 6.00 - 7.15 p.m.

© Copyrights of all the material used from Sri Ramanasramam publications in Sri Ramana Jyoti either in excerpted form, translated form or serialised form totally belong to Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai.

శ్రీ రమణజ్యోతి వ్యవస్థాపకులు : కీ॥శే॥ డా॥ కె. సుబ్రహ్మణియన్
(వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు, శ్రీరమణకేంద్రం)

అహం 'లఘువు' కావాలి

డా॥ కే.యస్. గారి 62వ ప్రవచనం
అనువాదం: డా. వి. రామదాస్ మూర్తి

కష్టాలకు ప్రతిస్పందన

మనం రామాయణం, మహాభారతం, భగవద్గీతలాంటి గ్రంథాలను, ఋషులు, గొప్ప మునుల జీవిత గాథలను చదివినప్పుడు, అవి మన మనసు మీద ప్రభావం చూపడం మాత్రమే కాదు, మన హృదయాలపై ముద్ర వేస్తాయి. అవి ఏవో స్థిర రూపంలేని కేవల సిద్ధాంతపరమైన భావాలను మాత్రమే ప్రతిబింబింపవని తెలుస్తుంది. ఎందుకంటే వాటిలోని పాత్రలు మానవ జీవన సహజమైన రీతిలో ప్రవర్తించేవిగా వుంటాయి. మనిషి జీవితంలో పడే సుఖ దుఃఖాలను, ముఖ్యంగా క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ప్రవర్తించే తీరును వివరిస్తాయి. ఇలాంటి గ్రంథాలు, పురాణాలు సత్ప్రవర్తన గలవారు ఎదుర్కొన్న పరిస్థితులను తెలుపుతాయి. ధర్మరాజు, శ్రీరామచంద్రుడు, సీత, హనుమంతుడు అందరూ అష్టకష్టాల పాలవుతారు. కాని వారిలో ఏ ఒక్కరూ సగటు మానవుని లాగ బాధలు, కష్టాల పట్ల పూర్తిగా వేరైన దృక్పథాన్ని ప్రదర్శించి, బాహాటంగా చెప్పుకునే సందర్భాలు మనకు అగుపడవు.

ఒక్క హనుమంతుని విషయం చూసినప్పటికీ, అతను స్వామి కార్యం కోసం పెను కష్టాలు అనుభవించానని చెప్పుకోలేదు. కాని శ్రీరామచంద్రుడు వాటిని గుర్తించి, చలించి, హనుమంతునిని

ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. అరణ్యంలో తానున్న పరిస్థితుల్లో, అంతకంటే మరే విలువైన రత్నరాసులు, సంపదలు ఇవ్వలేనని చింతించాడు. అంతటి కృతజ్ఞతాభావం. కాని కన్నీటి ధారలతో ఆలింగనం చేసుకున్న దానితో మరే బహుమతిగాని సమానం అవుతుందా?

ఒకరి సహాయానికి ప్రతిగా, లేదా ఇతర సందర్భాలలోనైనా, హృదయపూర్వకంగా ఆలింగనం చేసుకొనడమంటే తనను తాను సంపూర్ణంగా, భౌతికంగా, మానసికంగా కూడ ప్రేమతో సమర్పించుకొనడమని అర్థం. అలాంటి ప్రవర్తన కలిగి వుండడానికి నమ్రత ప్రధానమైనది. కృతజ్ఞతాభావం ఎంతో అరుదైన సులక్షణం. అది నమ్రత వున్నప్పుడే ఏర్పడుతుంది. అహం భావన లేనప్పుడే నమ్రత చోటుచేసుకుంటుంది. తఱచు ఎవరైన ఒక పనిచేసినప్పుడు, ఆ, ఏముంది? వారి విధుల్లో భాగమే కదా అని ఉదాసీనతాభావం చూపిస్తాం. కాని నమ్రతగల వ్యక్తి అలా ప్రవర్తించడు. నమ్రత అహం లేనప్పుడే సాధ్యమౌతుంది. 'నమస్తే' అన్నామనుకోండి. సంస్కృతంలో 'నమో' అంటే 'వంగడం' అని అర్థం. మనం అవతలి వ్యక్తి ముందు తలవంచుతాం. అంటే, వారి కంటే మనం హెచ్చు స్థాయిలో వున్నామన్న భావన లేదని చెప్పడం. అవతలి వ్యక్తికీ శరీరం వుంది. అతనిలోని దైవాంశకు తలవంచుతున్నానని భావము. ఒకరు మనకు నమస్కారం చేసినప్పుడు 'సరే, నేను అందుకున్నాను' అని అనం. సంప్రదాయం ప్రకారం, మనం కూడ నమస్కారం చేస్తాము. ఆ చర్య ఏదో ఒక సాధారణమైనదిగా

భావించరాదు. అందులో నమ్రత, అణకువ వున్నట్లు గుర్తించాలి.

అదే పనిగా పెట్టుకుని, నేను అణకువ, నమ్రత, గలవాడిని అని పదే పదే చెప్పుకుపోతే, మనకు ఆ గుణాలున్నాయని గర్వంగా చాటుకొనడమే. అది ఇతరుల దృష్టిలో గుర్తింపు కోసం కృత్రిమంగా చేసే ప్రయత్నం మాత్రమే అవుతుంది. అలాగ ఆ సుగుణం అబ్బదు. దైవకృప వల్ల మాత్రమే మనం అణకువగా ప్రవర్తించ గలం. దాన్ని గుర్తించి అన్నీ దేవుని కరుణ ద్వారా మాత్రమే కలుగు తాయని తెలుసుకుంటే, మరి ఏ అవరోధమూ లేకుండ, మన ప్రయత్నాలు ఫలించినా, ఫలించకపోయినా, మనం పట్టించు కోము.

ఇతరులతో ప్రవర్తన

శ్రీరామచంద్రుని వంటి మహానుభావులు తాము ఎప్పుడూ ఇతరుల కంటే గొప్ప వారమని చెప్పుకోలేదు. కాని, మనం మామూలుగా మన కోణం నుండి ఆలోచిస్తూ, శ్రీరాముడు శబరి వంటి వారి స్థాయికి దిగివచ్చారని అనుకుంటాం. అలాంటిదేమీ లేదు. వారు తమ స్వభావసిద్ధంగా ఎవరినీ తక్కువవారని అనుకోరు. వారి ప్రవర్తనాశీలత అలాంటిది. అలాగే, భగవాన్ రమణులు పేదల స్థాయికి దిగడం అనే ప్రశ్నేలేదు. తాము ఇతరులతో ప్రవర్తించిన తీరు సంఘంలో వారి స్థానాన్ని బట్టి ఎప్పుడూ మార్చుకోలేదు. ఎందుకంటే అలాంటి మహానుభావులు అందరిలో తమను, తమలో అందరిని చూడగలిగేవారు. 'ఆత్మన్యే వాత్మనా తుష్టః స్థితప్రజ్ఞస్తదోచ్యతే' అన్నది పాటించేవారు.

అలాగ ప్రవర్తించడం అసాధారణమైనది. దానికి కారణం వాళ్ళ చేతలు, మనసు, అహం ద్వారా ఉదయించవు. అహం అన్నది నశించింది. మనకూ అలాంటి ప్రవర్తన వాంఛనీయం. ఉదాహరణకు పసిబిడ్డలను చూసినప్పుడు మనకు చెప్పలేని ఆనందం కలుగుతుంది. ఆ సమయంలో మనకు ఎలాంటి సమస్యలున్నప్పటికీ, మనలో ప్రశాంతత ఏర్పడుతుంది. కారణం ఏమిటి? పసిబిడ్డ జ్ఞానిలాంటివాడు. మనలోలాగ వాళ్ళలో అహం వుండదు. అందుకే, జ్ఞానిని దర్శించినప్పుడూ, మనకు అలాంటి సంతోషమే కలుగుతుంది. మనం సంతోషంగా వున్నప్పుడు తాత్కాలికంగా మనసు ఆత్మలో లీనమౌతుంది. అలాగే మనకు ఇష్టులైన వ్యక్తులతో గడుపుతున్నప్పుడు సమయం ఎలా సాగిపోతుందో తెలియకుండ పోతుంది. మనసు కుదుటగా వున్నప్పుడు కాలాన్ని మరచిపోతాము.

ఎవరో గొప్పవారు, బయటి వ్యక్తులతో మెలిగినప్పుడు మాత్రమే నమ్రత, కృతజ్ఞతలను ప్రదర్శించాలనుకోవడం తప్పు. గృహంలోని ఇతర సభ్యుల పట్ల కూడ అలాగే ప్రవర్తించడం మన హోదాకు లోటు అనుకోవడం కూడ మంచిది కాదు. ఈ విషయంలో మనం జ్ఞానులు, సాధువులను చూసి నేర్చుకోదగినది ఎంతో వుంది. సందర్శకుల నుండి విలువైన వస్తువులను ఏవీ భగవాన్ తీసుకునేందుకు అంగీకరించేవారు కాదు. చిన్న నోటు పుస్తకం, కలం మొదలైనవి కూడ తీసుకునేవారు కాదు. కలాన్ని వాడకుండా పెన్సిల్‌ను మాత్రమే ఉపయోగించేవారు. ఒకసారి

చాలా చిన్నదైపోయిన పెన్సిల్ ముక్కను కూడ భగవాన్ విడవకుండ వ్రాస్తున్నది గమనించి ఎవరో మరో పెన్సిల్ తెస్తానంటే, వారు ఒప్పుకోలేదు. రెండు, మూడు నెలల క్రితం ఎవరో ఇచ్చిన పెన్సిల్ ఇది. దానితో ఇంతకాలం పని నడుస్తోంది కదా, ఇక కొత్తది ఎందుకు, అని దాన్ని ఎంతో అపురూపమైన వస్తువుగా చూసుకున్నారు. భగవాన్ స్థాయిలో వున్న వారికి మాత్రమే అలాంటి ప్రవర్తన అబ్బుతుంది. ఆఖరికి, ఎవరైనా ఒక పండును సమర్పిస్తే, తరువాత వారు వచ్చినప్పుడు ఆ పండు చాలా రుచిగా వుండిందని, దాన్ని వారి తోట నుండి తెచ్చారా మొదలైన విషయాలను ఆరా తీసి, ఎంతో మెచ్చుకునేవారు.

భక్తులపై అపారమైన ప్రేమ

మారిస్ ఫ్రైడ్‌మన్ పోలెండుకు చెందిన ఒక భక్తుడు. భగవాన్ లాగ ప్రవర్తించాలంటే భగవాన్ అయివుండాలని ఆయన అనేవాడు. భగవాన్ సమక్షంలో కొంతకాలం వుండిన ఫ్రైడ్‌మన్, 'గాస్పెల్ ఆఫ్ మహర్షి' అన్న రెండు సంపుటాల రచన చేశారు. అతడు, మహాత్మాగాంధీ, జె. కృష్ణమూర్తిగార్లచే ప్రభావితుడైనవాడు. ఒకరోజు ఫ్రైడ్‌మెన్ తనతో రామస్వామి గారిని తోడు తీసుకుని స్కందాశ్రమం వెళ్తున్నానని భగవాన్‌తో విన్నవించాడు. రామస్వామి బెంగళూరుకు చెందిన ఎనభై ఏళ్ళ వయసుగల భక్తుడు. ఆయన ఒకేసారి, అదీ, ఫ్రైడ్‌మన్‌తో కలిసి భగవాన్‌ను దర్శించుకున్నాడు. ఫ్రైడ్‌మన్ అలాగ చెప్పిన వెంటనే వాళ్ళను ఆగమని భగవాన్ తొందర తొందరగా వంటగదిలోనికి వెళ్ళి ఆరు ఇడ్లీలు తీసుకుని,

ఆకు, కాగితంతో పొట్లం కట్టి తెచ్చారు. స్కందాశ్రమానికి వెళ్ళే సరికి ఆకలి వేస్తుందని, వాటిని తినమనీ సలహా ఇచ్చారట. అవసరం వుండదని వారిద్దరూ అంటున్నప్పటికీ, అప్పుడు అవసర మౌతాయని ఇచ్చి పంపారు. మహర్షి చెప్పినట్లే స్కందాశ్రమం చేరే సరికే ఇద్దరికీ విపరీతంగా ఆకలై, ఆదుర్దాగా, ఎంతో భక్తి భావనతో వాటిని తిన్నారు. చాలారోజులపాటు రామస్వామి ఆ విషయాన్ని చెబుతూ, మరెవరినైనా పంపించకుండ భగవాన్ స్వయంగా వెళ్ళి ఇడ్లీలు తీసుకుని రావడం, భక్తులపై వారి అపార ప్రేమను సూచిస్తుందని కృతజ్ఞతాభావంతో ఉప్పొంగిపోయేవారు.

గొప్ప పండితుడినిగాని, రోజుకూలీనిగాని మహర్షి సమబుద్ధితో చూసేవారు. ఆ భావన అణుమాత్రం కూడ అహం లేని పరిస్థితుల్లో మాత్రమే సంభవిస్తుంది. మహాత్ములు, జ్ఞానులు అందరు అవతార పురుషులకూ ఇది వర్తిస్తుంది. ఒకసారి సాధకుడొకరు తనకు గురువు ఎప్పుడు లభిస్తారని ప్రశ్నిస్తే, నీ అహం 'లఘువు' అయినప్పుడు (నశించినప్పుడు) జరుగుతుందని జవాబు చెప్పారు. ఆదిశంకరులంతటి వారు తమకు 'అవినయం' కలుగకుండ చేయమని భగవంతుడిని ప్రార్థించారు. రోజువారీ జీవితంలో గర్విష్ఠుల మధ్య వుండడానికి ఇష్టపడం. ఎందుకంటే మన అహం దెబ్బతింటుంది. అవతలివారు ఏదో అంటారేమోనన్న జంకు వుంటుంది. ఒకరి అహం, మరొకరి అహంల మధ్య ఒక సవాలు ఏర్పడుతుంది. ఏది ఏమైనప్పటికి, దైవకృప వల్లనే మనకు నమ్రత అబ్బుతుంది.

* * *

శ్రీ భగవాన్ సేవలో

(గత సంచిక తరువాయి) - శ్రీ జి. శ్రీహరిరావు

శ్రీభగవాన్ విశిష్టత ఆయన పూర్తిగా గ్రహించారు. చిన్నస్వామికి శ్రీభగవాన్‌పట్ల వున్న శ్రద్ధాభక్తులు సంపూర్ణం, అనన్యసామాన్యం. భక్తులు ఇచ్చిన కానుకలతోనే ఆయన ఆశ్రమం నిర్వహించేవారు. శ్రీభగవాన్‌పట్ల భక్తిభావం, నమ్మకం వున్న భక్తులు ఇచ్చిన చందాలే ఆయన స్వీకరించేవారు. ఆశ్రమ జమాఖర్చుల విషయంలో చిన్నస్వామి నిబద్ధత నిప్పులాంటిది. ఆశ్రమం సాధించిన అపూర్వ పురోగతికి కేవలం శ్రీభగవాన్ కరుణే కారణం అని ఆయనకు పూర్తిగా తెలుసును. ఆ పురోగతికి ఆయన చక్కటి పునాది వేశారు. వచ్చిన భక్తులందరికీ తాను సేవకుడను అనీ, అన్నలాంటివాడిని అనీ చిన్నస్వామి భావించేవారు. ఆశ్రమం సందర్శించటానికి, తనివితీరా శ్రీభగవాన్ దర్శనం చేసుకోవడానికీ భక్తులు ఎంతో స్వేచ్ఛగా వచ్చేవారు. సమర్థవంతంగా ఆశ్రమ నిర్వహణ కావించుటలో తన గొప్పతనం ఏమీ లేదనీ, అదంతా శ్రీభగవాన్ శక్తి అనీ చిన్నస్వామి పూర్తిగా గ్రహించారు. ఆశ్రమ నిర్వహణలో క్రమశిక్షణపట్ల ఆయన చాలా నిక్కచ్చిగా వుండేవారు. అది ఇష్టం లేనివారు కూడా, విధ్యుక్త ధర్మ నిర్వహణలో ఆయన ప్రదర్శించే పట్టుదలను గౌరవించేవారు. ఆశ్రమ నియమాలు పాటించడంలో, అసలు శ్రీభగవానే అందరికీ స్ఫూర్తిదాయకులు.

తన దేహంపట్ల శ్రీభగవాన్ చాలా నిర్లక్ష్యంగా వుండేవారు. కానీ, వారి ఆరోగ్యంపట్ల చిన్నస్వామి చాలా శ్రద్ధ చూపేవారు.

పాతహాలు సందర్శన విషయంలో కొన్ని సమయ నిబంధనలు ప్రవేశపెట్టడానికి చిన్నస్వామి ప్రయత్నించారు. కానీ, భక్తుల స్వేచ్ఛ విషయంలో కానీ, తనను సందర్శించటంలో గానీ శ్రీభగవాన్ ఎటువంటి అడ్డంకులనూ సహించేవారు కాదు.

1948-50 సంవత్సరాలలో చిన్నస్వామి ఎంతో అలసటకూ, దుఃఖానికీ గురి అయ్యారు. చాలామంది సందర్శకులు వచ్చి పోవడం, ఆశ్రమంలో కట్టడాలు ఎక్కువవ్వడం, వాటికి తోడు తగు నిధులు లేకపోవడమూ ఆయనకు చాలా ఇబ్బంది కలుగ జేసాయి. ఆయనపట్ల విరోధభావం చూపే కొంతమంది పనులు చురుకెక్కాయి. అన్నిటినీ మించి ఆయనను బాధించిన విషయం శ్రీభగవాన్ ఎడమ చేతికి మహాబాధాకరమైన రాక్షసి కురుపు రావటం. ఎంతమంది నిపుణులు ఎన్ని రకాల వైద్యాలు చేసినా శ్రీ భగవాన్ ఆరోగ్యం దినదినం క్షీణించసాగింది. అయినప్పటికీ, శ్రీ భగవాన్ అనుగ్రహంతోనూ, ఉదారబలంతోను చిన్నస్వామి గుండెనురాయి చేసుకొని, అన్ని కష్టాలను ఎంతో నిబ్బరంతో ఎదుర్కొన్నారు.

1950 ఏప్రిల్ 14న, శ్రీ భగవాన్ మహానిర్వాణం పొందారు. చిన్నస్వామికి శ్రీ భగవానే అన్నగారు. తండ్రి, తల్లి, అండ, గురువు, సర్వస్వమూ. శ్రీ భగవాన్ నిరంతర ప్రకాశమూ, సాన్నిధ్యమూ ఎంత ప్రత్యక్షంగా అనుభవించినా వారి భౌతిక సాన్నిధ్య లేమి చిన్నస్వామిని కదిలించివేసింది. వారి విరోధులు నానాటికి పెట్టే

అడ్డంకులూ, ఇబ్బందులూ చాలా బాధాకరంగా పరిణమించి, ఆయన ఆరోగ్యం బహు శీఘ్రగతిని క్షీణించసాగింది.

చిన్నస్వామి మంచం పాలయ్యారు. వారికి పరిచర్య చేయటానికి ఆశ్రమాధికారులు భీమనందాల్‌కు చెందిన బీమన్‌ను నియమించారు. కొంతకాలం శ్రీభగవాన్‌కు మహాభక్తులూ, గొప్ప పండితులూ అయిన శ్రీవిశ్వనాథస్వామిగారు కూడా చిన్నస్వామికి సేవ చేసారు. ఆయన ప్రస్తుత ఆశ్రమ అధ్యక్షులైన శ్రీ వి.ఎస్. రమణన్‌గారితో ఇలా అన్నారు: ''నేను గతంలో చిన్నస్వామిని చాలా తక్కువ అంచనా వేశాను, వెక్కిరించేవాడిని కూడా. కానీ, ఇపుడు వారు ఒక మహాపురుషుడు అని గ్రహించాను.''

1950, సెప్టెంబరు 30న చిన్నస్వామి పర్యవేక్షణలో ఆశ్రమానికి 17 మంది సభ్యులతో ఒక యాజమాన్య కమిటీని నియమించారు. 1952లో చిన్నస్వామికి గుండెనొప్పి, ప్రేగులలో వ్యాధి సంక్రమించాయి. భౌతికంగా చాలా బాధ అనుభవించారు. అందరూ 'అత్తా' అని పిలిచే, చిన్నస్వామి సహోదరి అలమేలు 1953 జనవరి 3వ తారీఖున పరమపదించారు. తన తుది ఘడియలు కూడా సమీపిస్తున్నాయని చిన్నస్వామి గ్రహించారు. ఒకరోజు తన దగ్గర బంధువులనూ, భక్తులనూ పిలిచి తన అంతిమ ఆదేశాలను ప్రకటించారు: ''నా చేతులకు ఎటువంటి మచ్చా లేకుండా నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. నా హృదయం సంతృప్తితో నిండి వుంది. నా సొంత అవసరాల నిమిత్తం ఆశ్రమధనం ఒక్క పైసా కూడా నేను వినియోగించలేదు. ఇక్కడ వున్న ప్రతి రాయి, ప్రతి

చెక్క శ్రీభగవాన్ ఆస్తి. వాటిని మీరు ఎంతో భక్తి భావంతో వినియోగించాలి. మీ మనస్సు, హృదయం శ్రీభగవాన్‌కు సమర్పించాలి. మీ హృదయాన్ని ఆయన తన కరుణతో నింపుతారు. సత్యసంధులై, నిజాయితీగా జీవితం గడపండి. ఆశ్రమ నిర్వహణలో మీ వంశగౌరవం నిలబెట్టండి.''

ఈ అంతిమ సందేశం స్వామి నిరంజనానందస్వామి వైరాగ్యం, శ్రీ భగవాన్‌పట్ల వారి పూర్తి శరణాగతి తెలియపరుస్తుంది. ''నా స్వామికి తప్ప నేను ఎవరికీ తలవంచను'' అన్న మహాత్ముల మాటల ప్రకారమే శ్రీ నిరంజనానందస్వామి జీవించారు. 29 జనవరి 1953, గురువారం, పౌర్ణమినాడు రాత్రి 11.30 గంటలకు, ఆ మహా కర్మయోగి దేహాన్ని విసర్జించారు. వారు అహర్నిశలు శ్రమించి, నిర్మించిన మాతృభూతేశ్వరాలయానికి ఎదురుగా వారిని సమాధి చేశారు. సమాధిపై లింగప్రతిష్ఠ చేసి, నిత్యపూజలు జరుపుతున్నారు.

మచ్చలేనివారుగా, నిందారహితులుగా శ్రీ భగవాన్ పాదాల వద్ద జీవించిన చిన్నస్వామి తన గురుదేవులలో లీనమైపోయి, నిరంతర మౌనంలో లగ్నమై వున్నారు. ఇపుడు, శ్రీభగవాన్ భక్తులకు ఆయన జీవితం సేవాతత్పరతకు ఆదర్శం, నిదర్శనం, స్ఫూర్తి దాయకం.

(సశేషం)

శ్రీ రమణ మహర్షి యొక్క భక్తాగ్రేసరులు

శ్రీ జగదీశ శాస్త్రి

మల్లాది ఫణిమాల

జగదీశ శాస్త్రి తంజావూరు జిల్లాలోని ఇంజికోళ్ళైలో ఒక పండిత కుటుంబంలో 1895 సం॥ జన్మించారు. చిరుప్రాయంలోనే వేదాలు, కావ్యాలను తమ తండ్రి యజ్ఞవెంకటరామదీక్షితర్ వద్ద, ఇతర ప్రముఖ పండితులవద్ద అభ్యసించారు. వారి అన్న యజ్ఞరామదీక్షితర్ కూడ గొప్ప పండితుడు. మాణిక్య వాచకర్ యొక్క 'తిరువాచకం', ఇతర తమిళ గ్రంథాలను ఆయన శాస్త్రి గారికి బోధించారు. ఆయన తనతోబాటు జగదీశ్ శాస్త్రిని భగవాన్ వద్దకు తీసుకువెళ్ళేవారు. అందుకే మహర్షి విరూపాక్ష గుహలో వున్న రోజుల నుండి శాస్త్రిగారికి భగవాన్‌తో అనుబంధం ఏర్పడింది. అప్పటి నుండి భగవాన్ పట్ల భక్తిప్రపత్తులు, కావ్యకంఠ గణపతి శాస్త్రివంటి గొప్పవారి పరిచయాలు, జగదీశ శాస్త్రిగారికి ఏర్పడ్డాయి. జగదీశ శాస్త్రిగారిని భగవాన్ 'జగదీశా' అని పిలిచేవారు. అతి చిన్నవయసు నుండి భగవాన్ వద్ద వున్నందున భగవాన్ ఆయనను బాగా ఇష్టపడేవారు.

ఆశ్రమం దగ్గరలోనే డేవిడ్ మకైవర్ అన్న ఒక విదేశీ భక్తునికి చెందిన స్థలంలో ఒక చిన్న యిల్లు ఏర్పాటు చేసుకుని జగదీశ శాస్త్రి నివసించేవారు. చితికిన ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా డేవిడ్ మకైవర్‌కు ఆ స్థలం అమ్మవలసి వచ్చింది. నిర్మాణ మొత్తాన్ని

జగదీశ శాస్త్రికి ఇచ్చి ఆయనను ఇల్లు ఖాళీ చేయమన్నాడు మకైవర్. వేరే స్థలం లేని శాస్త్రిగారు దిక్కుతోచక చాలా మానసిక ఒత్తిడికి గురై, ఏమీ తోచక భగవాన్ దగ్గర దుఃఖిస్తూ వచ్చి చటాలున ఆ డబ్బును భగవాన్ చేతిలో పెట్టారు. మహర్షి కౌపీనధారి అయినప్పటి రోజులనుండి చేత్తో ధనాన్ని ఎప్పుడూ తాకలేదు. సోఫా దగ్గర్లోనే కూర్చున్న శాస్త్రిగారి చేతుల్లో ఒక క్షణంలో వుంచేశారు భగవాన్. శిష్యుని దుఃఖం ఉపశమింపజేయడానికి భగవాన్ తమ నియమాలను సైతం ప్రక్కకు పెట్టారు. కాస్సేపట్లో శాస్త్రిగారి మానసిక బాధ, ఆందోళన మాయమయ్యాయి. భగవాన్ భక్తులు శ్రీ బలరామరెడ్డి, యితరులకు ఆ ఘటన ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

జగదీశ శాస్త్రి, స్వతహాగా సంస్కృత పండితుడు. సంస్కృత గ్రంథాలు, ఇతర సాహిత్యపరమైన అంశాల విషయంలో భగవాన్‌కు తన సేవలను అందించేవారు. శాస్త్రిగారు మహర్షి రచనలు "ఉపదేశసారం" "అరుణాచల పంచరత్నం"లకు సంస్కృతంలో స్పష్టమైన భాష్యాలను రచించారు. భగవాన్‌ను వెయ్యి పేర్లతో స్తుతిస్తూ "శ్రీరమణ సహస్రనామ స్తుతి"ని రచించారు. 'అక్షరమణమాలై'ని సంస్కృతంలోనికి అనువదించారు. సంస్కృతంలో మరెన్నో రచనలు చేశారు. కంచి కామకోటి శంకరాచార్య పీఠాధిపతి శ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరస్వామివారి సమక్షంలో గొప్ప వేదాంత గ్రంథాల వ్యాఖ్యానాలు చేశారు. స్వామి వారు శాస్త్రిగారిని "ఆత్మవిద్యాభూషణ", 'శాస్త్ర రత్నాకర' అన్న

బిరుదులతో సత్కరించారు. జగదీశ శాస్త్రిగారు 'విద్యాలంకార' బిరుదు గ్రహీతలు కూడ.

1943వ సం॥లో నెల్లూరులోని రమణ భక్తుల నుండి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. తాము పలు సంవత్సరాల నుండి రమణ జయంతిని జరుపుకుంటున్నామని, ఆ సందర్భానికి తగినట్లు భగవాన్ ఫోటోకు పాదపూజ కోసం కొన్ని సాంప్రదాయిక మంత్రాలను తయారు చేయించి పంపగలరని ఆశ్రమానికి అందులోని వినతి. భగవాన్ దానిని చదివి జగదీశ శాస్త్రిగారికి ఇచ్చారు. అప్పటికే శాస్త్రిగారు రచించిన 'రమణసహస్రస్తుతి' కనపడకుండ పోయింది. ఆ రచన కోసం నెల్లూరు భక్తులు ప్రత్యేకించి కోరారు. శ్రీ శాస్త్రిగారు మళ్ళీ ఆ వెయ్యి నామాలను వ్రాసి ఆ సంకలనాన్ని భగవాన్‌కు చూపించారు. మొట్టమొదటి పాదపూజ ఆశ్రమహాలులో ఆ సహస్రనామాలతో పూజ చేసేందుకు దయతో అంగీకరించమని ప్రార్థించారు. చిరునవ్వుతో భగవాన్ "ఓహో! నన్ను హాలులో కూర్చోబెట్టి ఆ పూజ చేద్దామని నీ ఉద్దేశమా?" అన్నారు. "కాదు భగవాన్, మీ పాదపద్మాలకు పూజ చేయాలని" శాస్త్రిగారు అన్నారు. భగవాన్ తమ పాదాలను వెనక్కి లాగుతూ "ఇక చాలు యీ ఈ అర్థంలేని పనులు. ఇంటికి వెళ్ళి కావాలంటే ఒక ఫోటోకు పూజ చేసుకో పాదపూజ, శిరస్సుకు పూజ, అట" అని జవాబిచ్చారు.

అసలు ఇదంతా ఎందుకు? అన్న భగవాన్ ప్రశ్నకు జవాబివ్వ లేక శాస్త్రిగారు ఇంటికి వెళ్ళి భగవాన్ చిత్రపటం ఎదుట కూర్చొని

రమణ సహస్రనామపూజ భగవాన్ పాదాలకు జరిపారు. తాను మళ్ళీ రచించిన ''సహస్రనామస్తోత్రం' పుస్తకాన్ని ఫోటో ముందు ఉంచారు. ఇతర భక్తులు మాత్రం ఆ విధంగా 'సాధువులనుకునే కొందరికి అది ఒక పాఠమని అనుకున్నారు. భక్తుల మాదిరి తాము కూడ మర్త్యులే అనీ వాళ్ళలాగే నశించిపోయే శరీరాలతో వున్న వాళ్ళనీ మరిచిపోతున్నారనీ వ్యాఖ్యానించినట్లు భావించారు.

''హృదయ కుహర మధ్యే'' (హృదయానికి మధ్యలో) అన్న శ్లోకం మనకు లభ్యం కావడానికి శ్రీ జగదీశ శాస్త్రిగారే కారకులు. ఒకసారి శాస్త్రిగారికి ''హృదయకుహరమధ్యే'' అన్న అసంపూర్ణ పద సముదాయము (ఫ్రేజ్) ఎందుకో స్ఫురించింది. పదేపదే అదే తలపుకొస్తుండడంతో దానితో ఒక శ్లోకం వ్రాయాలను కున్నారు. కాని ఎంత ఆలోచించినప్పటికి, ముందుకు సాగలేదు. అది చాతుర్మాస్య సమయంలో భగవాన్ స్కందాశ్రమంలో వుంటున్న రోజులు. ఆ పదాలను వ్రాసిన కాగితాన్ని చేతిలో పట్టుకొని కూర్చున్నారు. అదేమిటని భగవాన్ అడిగితే, తాము హృదయ కుహర మధ్యే అని మొదలుపెట్టి ఒక శ్లోకాన్ని వ్రాయాలనుకొన్నామన్నారు. అయతే వ్రాయమని అంటే ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికి వీలు కావడం లేదన్నారు. ఆ తరువాత ఆ కాగితాన్ని భగవాన్ సోఫాపై వుంచి బయటికెళ్ళారు. మళ్ళీ ఆయన తిరిగి వచ్చేసరికి భగవాన్ శ్లోకాన్ని పూర్తిచేసి, క్రింద 'జగదీశ' అని వ్రాయబడిన ఆ కాగితాన్ని శాస్త్రిగారికి ఇచ్చారు. తన పేరును ఎందుకు వ్రాశారని అడిగిన శాస్త్రిగారికి, ''దానిని మొదలుపెట్టినది

నీవే కదా'' అని సమాధానమిచ్చారు. అలాగైతే ఆ కాగితాన్ని తన వద్ద వుంచుకునేందుకు అనుమతి కోరారు. అప్పుడు శాస్త్రిగారికి వయసు సుమారు ఇరవై సంవత్సరాలు.

కొంతకాలం తరువాత భగవాన్ ఆశ్రమం దాపున ఒక బండపై కూర్చున్నప్పుడు ''హృదయకుహర మధ్యే'' శ్లోకం గురించి విశదీకరించమని భక్తులు కోరారు. దాదాపు రెండు, మూడు గంటల సేపు భగవాన్ వ్యాఖ్యానించారు. దాని ఆసరాగా తాను రచించిన ఇతర రచనలాగే, వివరిస్తూ రచించారు. కాని వ్రాత ప్రతి ఎటో కనబడకుండ పోయింది. తమ రచన ''రమణగీత'' రెండవ అధ్యాయంలో ఆ శ్లోకాన్ని నాయన ఆరంభ శ్లోకంగా వాడారు. శ్రీమాతృభూతేశ్వర ఆలయం ముందున్న క్రొత్త హాలులో రమణమహర్షి విగ్రహం వెనుక గోడపై ఈ శ్లోకం బంగారు రంగు అక్షరాలతో చెక్కబడివుంది. ఆ తరువాత తాము రచించిన ''ఉళ్ళదు నార్పదు'' అనుబంధంలో మహర్షి ఈ శ్లోకం యొక్క తమిళ అనువాదాన్ని వాడారు.

దురదృష్టవశాత్తు జగదీశశాస్త్రి ఉదరకోశ క్యాన్సర్ బారిన పడ్డారు. స్థానిక డాక్టర్ వ్యాధి ముదిరిందని, ఆయన ఆరోగ్యం బాగుపడేందుకు మహర్షి కృప తప్ప మరేది పనిచేయదని అన్నట్లు చెప్పారు. భగవాన్ మౌనంగా వుండి తరువాత డాక్టర్‌ను తమ శాయశక్తులను ఉపయోగించి చికిత్స చేయమని మాత్రం చెప్పారు. ఆ జబ్బుకు గురైన సమయంలో జగదీశ శాస్త్రి ఎనిమిది పద్యాలతో కూడిన ప్రపత్యష్టకం రచించారు. అందులో ''నేను

రక్షింపబడదగుదునని మీరు భావిస్తే కృపతో ఇప్పుడైనా రక్షించండి. నా పాపపుణ్యాలను లెక్కించడం మీకు తగదు. ఎవరి సాయం లేకుండ ఈ విశ్వాన్ని సృజించి, నశింపజేసే శక్తి మీకు వుంది. అలాంట్పుడు కర్మ అన్నిటినీ మించిందని నన్ను మోసం చేయడ మెందుకు?'' అని చెప్పుకున్నారు. భగవాన్ అనుమతితో డాక్టర్ ధైర్యంతో చికిత్స జరిపారు, శాస్త్రిగారు కోలుకున్నారు.

చెన్నైలో శాస్త్రిగారు వున్నప్పుడు ఆచార్య టి.ఎమ్.పి. మహాదేవన్ అన్న గొప్ప రమణభక్తుడు జరిపిన శ్రీ భగవాన్ జన్మదిన వేడుకలో శ్రీ శాస్త్రిగారు ప్రసంగించారు. ఆ ప్రసంగంలో వారు సంచిత, ఆగామి, ప్రారబ్ధకర్మలను గురించి చెబుతూ, జ్ఞానికి సంచిత, ఆగామి కర్మలు నశిస్తాయి గాని, ప్రారబ్ధాన్ని అనుభవించి తీరాలన్నారు. భగవాన్ నిరంతరం భక్తుల గురించి శ్రద్ధ వహిస్తూనే ఆత్మనిష్ఠులై ఎలా వుంటారో చక్కగా వివరించారు కూడ. భగవాన్ మాత్రం ప్రారబ్ధాన్ని గురించిన జగదీశశాస్త్రి వాదనను పూర్తిగా కొట్టి పారేశారు. ఎందుకంటే, దేహ, మనోస్థితులను దాటి ఆత్మయందు లయమగువారికి, సంచిత, ఆగామి కర్మలతో బాటు ప్రారబ్ధము కూడ నశించునన్నారు. ఒక రాజుకు ముగ్గురు భార్యలు వున్నప్పటికీ, ఆ రాజు మరణించిన పిదప ముగ్గురు భార్యలూ వితంతువులేకానీ, ఇద్దరు మాత్రమే కాదు కదా! అన్నారు.

ఛగన్‌లాల్ యోగి, జగదీశశాస్త్రి, ఒక వేసవికాలంలో బొంబాయి నగర వీధుల్లో నడుస్తుండగా, యోగి చెప్పులు వాడని శాస్త్రిగారిని, ''కాళ్ళు మండటం లేదా?'' అని అడిగారట. దానికి జవాబుగా

జగదీశశాస్త్రి తనకు భగవాన్ రవి రక్షను అనుగ్రహించారనీ, ఎంత ఎండలో పాదరక్షలు లేకుండ నడచినప్పటికీ ఏమీ కాదనీ బదులిస్తూ ఆ ఉదంతాన్ని ఇలా చెప్పుకొచ్చారు.

''ఒక మధ్యాహ్నం వేళ మహర్షి కొండమీదికి నన్ను కూడ రమ్మన్నారు. అటువంటి వేడిలో ఎలా నడవడం అని నేను అభ్యంతరం చెబితే ''నేను నడిచినట్లే నీవూ నడవగలవు. నీలాగే రెండు కాళ్ళున్న మనిషిని కానా నేను?'' అన్నారు. ఇక వాదన వ్యర్థమని అర్థం చేసుకుని, వారితో నడవడం ప్రారంభించాను. భగవాన్ ఎప్పుడూ పాదరక్షలు ధరించేవారు కారు. ఎండకు బాగా వేడెక్కిపోయిన రాళ్ళమీద నడవటం నాకు చాలా కష్టమనిపించింది. కొంత దూరం బాధను భరించాను. ఇక భరించలేక, 'భగవాన్! నా కాళ్ళు మండిపోతున్నాయి. నేను ఒక్క అడుగు కూడ వేయలేను. ఇక్కడ నిలబడటమే కష్టంగా వుంది. అన్ని ప్రక్కలా అగ్ని వర్షం కురుస్తోంది. ఈ వేడిలో ఇంకాస్సేపు వుంటే నా తల పగిలిపోయి నేను మరణిస్తాను' అని మొరపెట్టుకున్నాను.

మహర్షి చిరునవ్వు నవ్వి, గంభీర స్వరంతో 'జగదీశా! నీ భయాన్ని పోగొట్టుకొని విను. నేను సూర్యుడిని అనే భావన వుండాలి నీకు. సూర్యోస్మి (నేనే సూర్యుడిని) అనే మంత్ర జపం ప్రారంభించు. యథార్థమే అనుకొంటూ ఆ జపమే చేయి. దాని ఫలితం ఏమిటో తెలుస్తుంది. సూర్య స్వరూపం నీవే అనిపిస్తుంది అంటే సూర్యుని లక్షణాలు కలిగి వున్నావాడివవుతావు. సూర్యుడు సూర్యతాపాన్ని ఏమి అనుభవిస్తాడు? అన్నారు'. భగవాన్ చెప్పిన

సూర్యమంత్రం జపం చేయడం మొదలుపెట్టాను. కొంతసేపటికే, ఆ మంత్ర ప్రభావం అనుభవంలోకి వచ్చింది. తాపం తగ్గింది. చల్లగా వున్నట్లు అనిపించింది. భగవాన్‌తో బాటు గబగబా నడవ గలిగాను. తర్వాత ఆ మంత్రజప ఫలితం శాశ్వతమైంది. అందుకే వేసవిలో కూడ తారు రోడ్ల మీద ఏ బాధా లేకుండ నడవగలను" అని శాస్త్రిగారు జవాబిచ్చారు.

శ్రీ భగవాన్ మహానిర్వాణం అయిన తరువాత జగదీశ శాస్త్రి మద్రాసులో కుటుంబంతో స్థిరపడ్డారు. శాస్త్రిగారు మైలాపూరులోని భారతీయ విద్యాభవన్‌లో ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత పై వ్యాఖ్యానాలు చేశారు. అలాగే సంస్కృత కళాశాలలో వేదభాష్యం గురించి ఉపన్యాసాలు ఇచ్చేవారు. ఈ గొప్ప భక్తుడు 89 సం॥ వయసులో మద్రాసులో మార్చ్ 14, 1983లో దేహం చాలించారు.

మహర్షిగారి ఉపదేశాన్ని ఏ మాత్రం తప్పకుండ భక్తితో పాటించిన వారికి ఏ లోటూ వుండకపోగా, సర్వకాల సర్వావస్థల లోను సద్గురు శ్రీరమణుల సంపూర్ణ అనుగ్రహం లభిస్తుందని మనం గ్రహించాలి.

(మూలం: అరుణాచలరమణ: ఎటర్నల్ ఓషన్ ఆఫ్ గ్రేస్, శ్రీరమణ మహర్షితో ముఖాముఖి.)

భగవాన్ శ్రీ రమణ మహర్షి

కమలాకర వేంకటరావు

దక్షిణ భారతదేశంలో, పురాణ ప్రసిద్ధమైన అరుణాచల క్షేత్రమున, ఇరువదవ శతాబ్ది పూర్వార్థ భాగమందు, ఆధ్యాత్మిక ప్రభలు దశదిశల విరజిమ్ముతూ నొక దివ్యజ్యోతి మానవ రూపంలో తిరుగాడింది. దాని పేరే భగవాన్ శ్రీరమణ మహర్షి.

అరుణాచల క్షేత్రమే తిరువణ్ణామలై. ఆద్యంతములు తెలియ రాని అనంత తేజోరాశిగా బ్రహ్మవిష్ణువులకు ప్రత్యక్షమైన పరమ శివుడే అటుపిమ్మట మానవలోకము ననుగ్రహించే నిమిత్తము అరుణాచల రూపమైన జ్యోతిర్లింగంగా వెలసినాడని పురాణగాథ. అరుణాచలమే మహాశివుడు. అరుణాచల ప్రదక్షిణమే మహాశివునికి ప్రదక్షిణం. దీని మహిమాతిశయం గురించిన కథలు ఎన్నో ఉన్నాయి.

పరమశివుని కుమారుడైన కుమారస్వామియే తండ్రి యాజ్ఞపై రమణ మహర్షిగా జన్మించినాడని చెపుతారు. అవతార ప్రకటన కాలం వచ్చేవరకూ ఆ బాలుడు లోకంలో అందరు బాలుర వలెనే సామాన్య లక్షణాలతో పెరిగినాడు. అవతార ప్రకటన సమయం ఆసన్నమవుతున్నదనడానికి సూచన మొదటగా అరుణాచలం పేరు చెవిని బడడంతోనే దానియందా బాలునికి కలిగిన పరమ ప్రీతి రూపంలో వ్యక్తమయింది. అరుణాచలం అతనిని తన చెంతకు చేరబిలుచుకోడానికై వేసిన తొలికేక అది.

సమయం రాగానే అరుణాచలేశ్వరుడు అతని లోపల నుండి మరియొక పిలుపు పిలిచినాడు. ఆ పిలుపు అప్రతిహతమైనది. అతని కపుడు పదునేడవ సంవత్సరము నడుస్తున్నది. ఒకనాటి మధ్యాహ్నం మేడ గదిలో ఒంటరిగా కూర్చున్న వేళ ఉన్నట్లుండి ఎందుచేతనో విపరీతమైన మృత్యుభయం అతని నావహించింది. వట్టి భయమే కాదు, మృత్యువు వచ్చి పైకొంటున్నట్లుగానే అనుభవం! శరీరము నందెట్టి అనారోగ్యమూ లేని స్థితిలో ఆ విచిత్రానుభవం అతనికి ఏల కలిగినదో, అదియే దేవ రహస్యం!

కాని, అంతకంటె పరమాద్భుత విషయమేమంటే, అతడా మృత్యు భయాన్ని వెంటనే జయించగలిగాడు. మృతి నొందుతున్నది శరీరమని శరీరమునుండి తాను వేరు కాగలిగి నాడు. శరీరం శవసన్నిభమై కట్టెవలె బిగుసుకొని పోయింది. ప్రాణ స్పందనం నిలిచిపోయింది. గుండె కూడా కొట్టుకొనడం ఆగి పోయింది. కాని, తాను మాత్రం దీనికంతకూ సాక్షిగా వేరై ఉన్నాడు. చచ్చినది శరీరంగాని తాను కాదు. ఈ అనుభవం అతనికి కలుగు నట్లు చేసినది కూడా దేవ రహస్యమే కదా!

ఆత్మజ్ఞానోపలబ్ధి గురూపదేశమూ, గుర్వనుగ్రహమూ లేనిదే కలుగవంటారు. బాలుడైన ఆ వెంకటరామన్‌కు మాత్రం ఆనాడు ఇవి రెండూ అతనిలో నుండియే లభించాయి. అంతరాత్మ నిష్ఠమైన ఆ గుర్వనుగ్రహ విశేషం వల్లనే అతనిలోని 'నేను' - అహంవృత్తి- తన మూలమేమిటో తెలుసుకోవాలని లోలోపలకు పోసాగింది. అలా పోతుండగా, అయస్కాంత పర్యంతం ఒక ఉక్కు ముక్కను

తన వైపునకు లాగుతున్న మాదిరిగా ఏదో మహాశక్తి బలాత్కారంగా మరింత లోపలికి లాగివేస్తున్నట్టు తోచింది. ఆ 'నేను' పాతాళ లోకంలోకి కూరుకొని నశించినట్లయిపోయింది. దాని స్థానే మరొక 'నేను' ఆవిర్భవించింది. అది 'అసలు నేను' - వెలుపలి మానవునికి ఆధారభూతమై, అధిష్ఠానమై వున్న 'నేను'. ఈ సంఘటనమంతా జరగడానికి ఒక్క అరగంటయినా పట్టలేదు.

ఆత్మసాక్షాత్కారం ఈ విధంగా పొందినవాని జీవితం ఒక మామూలు ధోరణిలో ఎలా నడుస్తుంది? బాహ్య ప్రపంచం పట్ల పరమ వైరాగ్యం ఆయనను ఆవహించింది. ఒకనాడాకస్మికంగా ఎవ్వరికీ తెలియకుండా గృహపరిత్యాగంచేసి, అంతకు పూర్వమే హృదయంలో తన నాకర్షించిన అరుణాచలానికి చేరుకున్నారు. కౌపీన మాత్రధారియై తీవ్రమగు తపోనిష్ఠలో ప్రవేశించారు. సూర్యరశ్మి చొరని పాతాళలింగమనే భూగృహంలో ఆయన ధ్యాన నిమగ్నుడై వుండడం తటస్థించినపుడు, అచటి పురుగుల కాహారమై ఆయన అధః కాయమంతా చీమునెత్తురులతో నిండిపోయింది. కాని, ఆయన మాత్రం నిశ్చల సమాధిలోనే ఉండిపోయారు. శరీరము నుండి వేరుపడడం తెలుసుకొన్న వాని విషయంలో ఇందాశ్చర్యపడవలసిన పని యేమున్నది?

అరుణాచలంలో మొదట చాలా కాలం వరకూ ఆయన మౌన ముద్రాధారి. ఆయనకు చదవనూ వ్రాయనూ వచ్చుననే సంగతే ఎవ్వరికీ తెలియదు. పిమ్మట ఆయన మౌనంగా ఉండియే తమ సమాధానాలను వ్రాసి చూపుతూ ఉండేవారు. అనంతరం

జిజ్ఞాసువులైన భక్తులయెడ ఆదరం కొలదీ పెదవి విప్పి పలుకడం కూడ నారంభించారు. ఆ పలుకులు ముక్తసరిగా నోటినుండి జాలువారిన ఆణిముత్యాలు. అయినా ఆయన సహజస్థితి మాత్రం మౌనమే. యౌవనారంభ వయసులో ఆయన యందా మౌనం పరమశివుని దక్షిణామూర్తి స్వరూపాన్ని చూపరులకు తలపింపజేస్తూ ఉండేది.

మౌనం ద్వారా జ్ఞానబోధ యెట్టిదో అపరదక్షిణామూర్తిగా లోకానికి నిరూపించడమే ఆయన అవతార ముఖ్యప్రయోజనం. లోకాన్ని అనుగ్రహించడం కోసమే వచ్చిన మూర్తి గనుక, తన ఆత్మానందంలో తాను మునిగిపోవడమే ఆయన ముఖ్య లక్ష్యం కాలేదు. ఆ ఆత్మానందాన్నీ, ఆత్మశాంతినీ, ఆత్మజ్ఞానాన్నీ ఇతరులకు పంచి యిచ్చే అనుగ్రహం కూడా ఆయన ప్రసరింప జేశారు. కనుకనే, భక్తకోటులను తన దెసకు ఆకర్షించుకొనే ఒక దివ్యజ్యోతిగా ఆయన జీవితం తేజరిల్లింది. తొలినాళ్ళలో, ఆ దివ్యమూర్తిని గుర్తించి, తాను తరించి, తోటి దేశీయులు సైతం తరించడానికై ఆయన మహనీయతను సుప్రకటితం గావించిన ఘనత కీ.శే. శ్రీ కావ్యకంఠ గణపతి మునీంద్రులదని చెప్పవచ్చు.

శ్రీ గణపతిశాస్త్రిగారు గీర్వాణభాషలో ఉద్దండ పండితులు. మహాకవులు. గొప్ప ఉపాసనాపరులు, తపస్వులు కూడ. కాని, తపశ్చర్యలో దాదాపు పండ్రెండేళ్ళు గడిచినా ఆయనకు ఫలితం ఏమంతగా కనిపించలేదు. హృదయం అసంతుష్టితో నిండి పోయింది. కడకు, దైవయోగం చేత ఆయన అరుణాచలం

చేరుకున్నారు అచట నొక మఠంలో ధ్యానం చేసుకుంటూ ఉండగా, 'దేవుడు నిన్ను పిలుస్తున్నా'డన్న అంతర్వాణి ప్రబోధం మేరకు అన్వేషణకై బయలుదేరి విరూపాక్ష గుహాయం దేకాంతముగ నున్న ఈ అపర దక్షిణామూర్తిని గుర్తించి తత్పాద పద్మములు శరణు వేడుకున్నారు. దొరకవలసిన విశ్రాంతి స్థానం దొరకడంచేత యిక ఆయన సమస్యలన్నీ తీరిపోయాయి.

గురుదేవులకు రమణ మహర్షి యను నామకరణం చేసినది కావ్యకంఠులే. శిష్యులెల్లరూ 'భగవాన్' అని పిలుచుకోవాలని నిర్దేశించినది కూడా ఆయనయే. శ్రీరమణుల వద్దకు పోకముందే కావ్యకంఠులకు శిష్యు లనేకులుండేవారు. వారంతా యిప్పుడు శ్రీరమణుల శిష్యులైనారు. శ్రీరమణుల బోధసారమును కావ్యకంఠులు 'రమణ గీత' యను పేరుతో సంస్కృత శ్లోక రూపమున రచించి ప్రకటించారు. హృదయానికీ మనస్సుకూ గల సంబంధాన్ని తెలియజెప్పుతూ మనోనియమనోపాయం వివరించే 'హృదయవిద్య' అందలి ముఖ్య విషయాలలో నొకటి.

రమణ మహిమ సమకాలిక భారతీయులకు వెల్లడించిన వారిలో ముఖ్యులు కావ్యకంఠులు కాగా, పాశ్చాత్యలోకమునకు దాని నెరుక పరచిన వారిలో ప్రధానుడు పాల్ బ్రంటన్ మహాశయుడని చెప్పవచ్చు. బ్రంటన్ గొప్ప ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ జిజ్ఞాసువు. బ్రహ్మవేత్తలగు భారత యోగిపుంగవుల యన్వేషణలో బయలుదేరినవాడు. ఎన్నో ప్రశ్నలు వేద్దామని అనేక సంశయాలు మనస్సులో పెట్టుకొని శ్రీరమణుల చెంతకు చేరినవాడు. అప్పటికి

రమణాశ్రమం బాగుగా వృద్ధిపొంది ఎక్కడెక్కడి వారినీ ఆకర్షిస్తూ ఉన్నది. బ్రంటన్‌కు తొలి దర్శనం శ్రీరమణులు తమ దక్షిణామూర్తి స్వరూప ప్రకటన పూర్వకంగా ఇచ్చారు. ఇంచుమించు రెండు గంటల కాలం అనంతాకాశంలోకి నిశ్చలంగా చూస్తూ కూర్చున్న మహర్షి సమక్షంలో బ్రంటన్‌కు కలిగిన ఆంతరంగికానుభూతి అద్భుతావహం.

అనిర్వచనీయమైన ఒక దివ్యాకర్షణం సూదిని అయస్కాంతం వలె అతనిని వశీకరించుకొన్నది. అతనిలోని సకల సంశయాలూ ఒక్కసారిగా మటుమాయమై పోయాయి. అప్రతిహతమైన శాంతి ప్రవాహం అన్ని వైపులనుంచీ అతనిలోనికి ముంచుకొని వచ్చింది. మనస్సు శాంతిసాగరంలో తేలియాడగా, తాను మహర్షి నడగాలని తయారుచేసుకొని వచ్చిన ప్రశ్నలన్నీ అతనిలో ఒకదాని వెంట ఒకటి అంతర్ధానమై పోయాయి. తుదకు వృత్తిరహితమై మనస్సు నిశ్చలాకృతిని నిలిచిపోయింది. 'గురోస్తు మౌన వ్యాఖ్యానం, శిష్యాస్తు ఛిన్నసంశయాః', - అని శ్రీ దక్షిణామూర్తి గురుని గురించి చేసిన వర్ణనలోని సత్యత్వ నిరూపణకు ఇంతకంటె నిదర్శనం ఇంకేమి కావాలి? బ్రంటన్ అటు పిమ్మట మహర్షికి శిష్యుడై ఆయనను శరణు పొందడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. A Search in Secret India అనే గ్రంథంలో ఈ అనుభవమంతా అతడు పూసగ్రుచ్చినట్లు వివరించాడు.

(సశేషం)

శ్రీమతి బిరుదవోలు లక్ష్మమ్మ

శ్రీమతి గ్రిద్దలూరు జయలక్ష్మి

'రమణ మానసము' పద్యకావ్య రచయిత్రి శ్రీమతి బిరుదవోలు లక్ష్మమ్మగారు. శ్రీ బి.ఎస్. రంగనాథం గారి ధర్మపత్ని. ఆమె పంచపాండవులుగా పేరొందిన గ్రిద్దలూరు సోదరుల ఏకైక సోదరి. ఆ సోదరులలో 3వ వారైన శ్రీ సత్యనారాయణ రావుగారు శ్రీ భగవానుని 1922 సం॥ కృత్తికా దీపోత్సవం జరిగిన మరుసటి రోజు ప్రథమ దర్శనం చేసుకుని శరణాగతి చెందారు.

లక్ష్మమ్మగారికి 10వ ఏటనే వివాహం జరిగింది. సంతానం కలుగదని తెలిసిన వాళ్ళమ్మ శ్రీమతి జ్ఞానమ్మ ఆమెను ఎవరైన మహనీయుని సేవలో పెడితే బాగుంటుందని తలుస్తూ పడుకుంటే కలలో ఒక మహానుభావుడు అగపడ్డారు. వారెక్కడ వున్నారని ఆమె ఆలోచిస్తున్న 4 రోజులకు శ్రీ సత్యనారాయణ రావుగారు నెల్లూరు వచ్చారు. వాళ్ళమ్మగారి అభిప్రాయం అనుసరించి చెల్లెలిని శ్రీ భగవాన్ చెంత వుంచుదామనుకుని తిరువణ్ణామలై టౌనులో ఇల్లు తీసుకుని అక్కడ తల్లిని, చెల్లెలిని వుంచారు. ఆ తరువాత పెద్దన్న శ్రీ సాంబశివరావుగారు, మిగత కుటుంబసభ్యులు ఆశ్రమానికి వచ్చి, శ్రీ భగవాన్‌ను శరణు జొచ్చారు.

ఎంత ప్రేమతో చూసినా తప్పు చేస్తే మాత్రం మహర్షి కఠినంగా వ్యవహరించేవారు. ఒకసారి ఆమె పూరీలు చేశారు. కొన్ని

నేతితోను, మిగిలినవి నూనెతో చేసి నెయ్యివి పైన పెట్టుకుని వడ్డనకు తీసుకువెళ్ళారు. కాని మహర్షి "చేస్తే అన్నీ నేతిలో చేయాలి, లేదా నూనెతో చేయాలి. భగవాన్‌కు ప్రత్యేకమేమిటి?" ఇక మీదట ఇలా చేయవద్దని కఠినంగా సెలవిచ్చారు.

తాను స్థూలకాయురాలని ఆమె గిరిప్రదక్షిణానికి వెళ్ళేవారు కాదు. శ్రీ భగవాన్ సన్నిధిలోనే ప్రదక్షిణం చేసేది. ఒకసారి నాగమ్మ గారితో కలిసి బండిలో వెళ్తామని మహర్షికి విన్నవించి, అలాగే వెళ్ళి వచ్చారు. గిరిప్రదక్షిణం పుణ్యం ఎద్దుకా, బండికా, అని ఆయన చమత్కరించారు.

తరువాతి కాలంలో శ్రీరంగనాథం దంపతులు నెలల తరబడి ఆశ్రమంలోనే వుండేవారు. శ్రీరంగనాథంగారు ఆశ్రమంలో కొన్ని కాటేజీలను తన పర్యవేక్షణలో కట్టించారు. మొదట్లో ఆమెను లోపలికి పంపి ఆయన గేటు దగ్గరే వుండేవారట. శ్రీ గ్రిద్దలూరు సుబ్బారావుగారు భగవాన్‌తో రంగనాథం లోపలికి రమ్మంటే రానంటున్నాడని చెబితే, 'మీ అందరికన్న వాడే మంచివాడు. ఒకనాటికి వాడే వస్తాడులే' అనేవారు. చివరికి దంపతులు భగవాన్ సేవలో తరించి ఆయన పాదపద్మాలను చేరుకున్నారు.

శ్రీమతి లక్ష్మమ్మగారు చదివినది 3వ తరగతి మాత్రమే కాని శ్రీ భగవాన్ అనుగ్రహంతో 'శ్రీరమణ విజయం', 'శ్రీరమణ మానసము' అన్న పద్యకావ్యాలను రచించారు. ఆ రెండు కావ్యాలను భగవాన్ ప్రూఫు దిద్ది సరిచూసి ఇచ్చారు. 'శ్రీరమణ మానసము' రచనలోని ఒక పద్యములో 'తన చిదానంద' అని

వ్రాసిన దానిని అక్కడి పండితులు 'శివానంద'గా దిద్దమన్నారు. భగవాన్ సరిచూసిన దానిలో మార్పు చేయడం మనసు రాక ఏడ్పు మొదలుపెట్టారు. ఆ విషయాన్ని సూరినాగమ్మగారు భగవాన్‌తో వెళ్ళి చెప్పారు. మరుసటిరోజు అందరి సమక్షంలో 'శివానంద'గా మార్చనవసరం లేదని మహర్షి సెలవిచ్చారు. భగవాన్‌ది ఎంతటి కరుణ!

("శ్రీరమణ మానసము"లోని పద్యాలు శ్రీరమణజ్యోతి తరువాతి సంచికలలో అవకాశాన్ని బట్టి ప్రచురించబడతాయి. - సం॥)

List of Executive Committee 2019-20

Sri G. Sri Hari Rao	President
Sri I.S.R. Sarma	V. President
Sri R.Sudhakar	Secretary
Sri R.S. Nanda Kishore	Joint Secy
Sri Sarath Chandra	Treasurer
Dr.Ramdas Murthy	Member
Sri Pandu Ranga Rao	Member
Sri G.V. Rama Rao	Member
Sri A.V. Ramanaiah	Member
Sri J. Yadaiah	Member
Sri G. Raja Rao	Member
Smt CH. Parvathi Devi	Member
Smt Sneha Choudhury	Member
Sri M Hari Krishna Reddy	Member
Sri Keshava Reddy	Member

My Experiences with Bhagavan During My School Days

Dr.K.Subrahmanian (Talk 67)

After having overcome my hesitation to talk about my experiences with Bhagavan, I will continue with my reminiscences. Without any false modesty, I can say I was not worthy of the great good fortune to see Bhagavan, or sit in his company. It was perhaps due to what I had done in my *purva janma* that I saw Bhagavan, who was none other than Siva Himself, in this life. I used to go to Ramanashram as often as I could during my school days. In Kodaikanal, where my father worked as a teacher in a European school, there was no educational facility beyond 8th class. So, I had to go to school in a different town. I was staying in a hostel there. Because I was in the hostel, I was free to go to Ramanashram whenever I could. When I had some money, I would go and come back in a couple of days.

When I visited Bhagavan, I would invariably take the train, and walk all the way from the railway station to the ashram. Most of the times, I used to get off at Villipuram and take the 4 o'clock train in the morning which reached Tiruvannamalai at six o'clock. Bhagavan also took the same train on the 1st of September to arrive at Tiruvannamalai. As soon as the train reached Tirukovillur around 5 o'clock, I would imagine what that seventeen year old boy must have felt as he was about to see his father Arunachala. What an extraordinary state he must have been in! From Mambalapattu, he walked the distance to Arayanainallur. From there, he came to Tirukovillur and spent the night in the station. He

took the train at five o'clock and reached Tiruvannamalai at six o'clock.

We can see the Arunachala hill as we approach Tiruvannamalai by train or bus. When you see the hill for the first time, you are thrilled in a way that you cannot describe. And even before you reach Tiruvannamalai, you think of Ramanashram, you think you are in the presence of Bhagavan. You are lost in thoughts of Bhagavan. You can also see Skandasram on the hill, from the train itself. When you see it, you think of all the incidents associated with Bhagavan in the hill. I think it was a European lady who came by bus who wrote, "I have been to different parts of the world, but I have never seen a hill like Arunachala. When I see it, I am overcome with a peace I have never experienced before. And the more I see it, the more I am attracted by it." Bhagavan says, "This is a strange hill, it is a magnetic hill. If you are attracted to it once, the hill will keep on attracting you, till your mind becomes as still as the hill itself. It is a hill that will still your mind." It is said that *moksha* can be obtained if you die in Kasi; but by merely thinking deeply about Arunachala, (*Smaranat Arunachala)*, your ego is destroyed for the time being. If it is His will, it will be destroyed permanently. In any case, if you think of Arunachala, you become less egoistic.

On entering the ashram, I would wash my feet, hands and face at the tap kept there. I used to feel greatly thrilled at the thought that I would be entering the ashram. I was young and my contact with the world was very limited. For a long time, I did not feel inclined to talk to people. I felt it was unnecessary. I felt the best thing to do was to sit in the

presence of Bhagavan. I never felt like asking him any questions, even once. "What is it that he doesn't know?" was my feeling. Every time I entered the ashram, I used to be enveloped by an extraordinary peace, an indescribable happiness, something that you can't explain. This must have been your experience also, I am sure.

When I went in, I would usually see Bhagavan walking down the steps near the storeroom, attached to the dining hall. I used to stop and look at him till he turned towards the old hall. In the ashram, people used to ask me, "Have you met so and so?" and I would say, "I have seen them, but not talked to them." I would sit before Bhagavan, follow him when he walked up to some distance, and observe him. Mostly this is what I did. Whenever I left the ashram, I would go and prostrate before Bhagavan, telling him I was leaving. Bhagavan would nod his head and I would go. My father and mother did not object at all to my going to the ashram by myself. A good friend of my father, an old man, felt that I should be advised not to visit the ashram too frequently! He felt that it would affect my worldly life, that I would become useless. Mentioning this to me my father said, "As far as I am concerned, you can go because it is all for our good. It is wrong to say that you will become useless."

Sankara's, *Viveka Chudamani,* had greatly impressed me at that time. Reading this book, and also coming under the influence of a sage like Bhagavan, resulted in my developing an utter disregard for my body. I started feeling that I shouldn't worry too much about many things in life; that I should not pay much attention to how I dressed; I shouldn't pay much attention to my food, and so on. When I was about seventeen or so, I was studying in Madras Christian

College, whose hostel food was very good. I used to take my breakfast and lunch but I had decided to skip my supper. I would only take a glass of buttermilk. My friends used to make fun of my austerity. Some of them were also sincerely concerned about me. A few thought that I must be slightly mad. After about a month, the cook in the hostel who was observing me came to me and asked me, "Why are you starving yourself? This is the age when you should eat." I am saying all this to convey how Bhagavan's grace works; about how he looks after us in a way that we can't imagine. If you skipped supper, why would anyone worry about it in a large place like that? But Bhagavan worked through the cook. The cook said, "If you don't want to eat what others eat, I will prepare something special for you. I don't want you to starve." He came to my room and almost begged me to eat more! Finally, we decided I would have bread along with buttermilk.

This is how things happen. If Bhagavan thinks it is not good for you, he will work through somebody, and you will get what you need. Twenty five years later, I was invited to have lunch in somebody's house. The one who came to serve me lunch was the hostel cook who had served me bread in the nights all those years ago! I was completely taken by surprise and was moved. The cook also recognized me, and told his master what had happened years ago. I told the cook that I was very grateful to him for what he insisted on doing. What you want to do based on your convictions, is one thing; what Bhagavan wants you to do, is another.

In those days, I used to go and sit before Bhagavan and then think about *Viveka Chudamani*. That continued for

some time. And the decision not to waste words, also continued for some time. In those days, people used to think there was something very wrong with me, and some worried that I would not take up any job. That particular period, I was toying with the idea of finishing my honors and settling down in the village.

In 1950, I used to visit Bhagavan many, many times because that was the time when Bhagavan was very ill. Bhagavan's condition used to be reported in the newspapers, and I would to rush to the ashram, spend a day or two, and then come back. On the *Jayanthi* day of 5th January, 1950, Bhagavan was in the verandah of the *Nirvana* room. Bhagavan used to give *darshan* from there, because he could not walk. There was a small bathroom attached to the *Nirvana* room so as not to inconvenience him. In fact, Bhagavan could walk only with great difficulty. From the tumor, blood used to flow out, not just ooze, and people used to break down. Some used to cry before Bhagavan. He would look at them very compassionately, and tell them, "Why do you worry, it will be all right."

On *Jayanthi* day, the temple elephant came, and it was taken to Bhagavan. As soon as it came, without any prodding from anybody it stood before Bhagavan and saluted him. It was a moment of great joy for all of us. Some were so moved, they shouted, '*Anand, Anand'*. Bhagavan looked at them and smiled. The elephant stood there for some time and left.

As Bhagavan could not walk, the *Sarvadhikari* had given instructions to the attendants to follow Bhagavan closely and make sure that he did not fall. Bhagavan refused to be carried, even touched. Only when he got out of the couch,

he allowed somebody to hold him. One day, the attendant did not hold him for some reason. Expecting to be held, Bhagavan got up from the couch, and immediately fell. Another attendant rushed forward and helped Bhagavan get up. In such a situation, anyone would have scolded the attendant for being careless. The attendant, who had been careless, was very upset. Before he went to the bathroom, Bhagavan told the other attendant who helped him, "Do not tell the *Sarvadhikar*i that I fell. If you say this to him, he will take this attendant to task. I don't want you to breathe a word of what happened inside."

What compassion! There are no words to describe this. An ordinary human being would not think of another person at such a time. We must remember that Bhagavan was Bhagavan all the twenty-four hours. Due to his grace, we are good, charitable and compassionate, but only occasionally. But there was a Bhagavan who was the embodiment of everything good, all the time. When we sit in his presence, his grace works through us in a way we can't describe. The most extraordinary thing about Bhagavan and other saints and sages is this: they do so much for us and they never tell us that they have done this. They don't even expect your gratitude.

What God or *guru* does is something we can't understand. He gives you even the freedom to think that you have done something good on your own. Only someone who is totally free can give such freedom to others. We are all bound by so many things; we would like to bind other people. *Moksha* literally means freedom, freedom from the ego. This freedom we get only through the grace of our guru who is totally free, all the time.

Lest We Forget

Sri Bh. Venkateswara Rao Garu

G. Sri Hari Rao

In appearance and his conduct, Sri Venkateswara Rao Garu reminded us of the great Nag Mahashaya (Saint Durga Charan Nag), one of the greatest house holder devotees of Bhagavan Sri Ramakrishna.

It is said that the net of *Maha Maya* could not capture two people: Swami Vivekananda and Nag Mahashaya. The former was so big that no net could hold him, and the latter could take the smallest of forms to escape the net. The humility of the saint was legendary. The self effacement of Sri Venkateswara Rao Garu was similar.

Another remarkable attribute of Sri Rao was his service attitude. He was so 'other-centric' that he never bothered about himself or his family when it came to helping others or serving others. Whenever somebody was in trouble, he was the first person to be present at the problem area and extend all support. When a devotee took ill, Sri Rao always made it a point to visit him or her in the hospital or residence and render all the help that he could. In the event of a devotee leaving the world, Venkateswara Rao Garu was the first to be present and the last to leave - after ensuring that all the needed work was completed. He was an embodiment of 'Religion in Practice'.

As a person who moved closely with him, I was struck by two admirable qualities of Sri Venkateswara Rao Garu:

his detachment from money, and his unbelievable ability to forget and forgive.

Sri Venkateswara Rao Garu hailed from Machilipatnam, but moved to the erstwhile Nizam in search of livelihood. He found employment in the court of one of the prosperous *jagirdars* of his time. He held a position that could help him make any amount of money he wanted. His sterling value system protected him from taking recourse to unfair means. He left that position, and joined Nizam's Railways which was later merged with Indian Railways. Post retirement, he sought to supplement his meager financial resources by taking employment in a private firm. But heeding my father's (Sri G.V.Rajeswara Rao) advice, he gave it up and plunged headlong into the service of Sri Ramana Kendram as a member of the small band of soldiers, headed by Dr.K.S.

In tune with his inherent nature, he found delight in all activities related to poor feeding. In the early days, there used to be cooking of rice and vegetables, etc. Sri Venkateswara Rao Garu used to attend to everything - starting from the procurement of the needed items, cooking, and finally the distribution of the food to the poor.

Sri. Rao also used to assist in all work related to *Sri Ramana Jyoti*, however humble the task - affixing address slips and stamps. He rendered all the service he could to the great devotees of Sri Bhagavan; like the revered Sri Sistla Subba Rao Garu and Sri Maha Patra Dave. His residence was close to the CIEFL quarters where Dr.K.S lived, and

thus he was able to render all possible help to him from time to time.

His life was 'Sacrifice' and '*Saranagati*' in palpable form. Sri Bhagavan's total protection to His devotees was witnessed in his case which appears as nothing short of a miracle. In the year 1972, he was diagnosed with a bronchial problem (tuberculosis with a cavity in the lungs) which needed surgical correction. He was admitted to the Railway Hospital in Chennai to undergo the needed procedure. Unfortunately, the surgeon performing the surgery found that Sri Rao not only had a cavity in the lungs, but also cancer which had spread to his heart. The kith and kin attending on him were told that as Sri Rao had but a few months to live, there was no point in going through the operation. The doctor suggested that Sri Rao be taken back to Hyderabad and admitted in the Railway Hospital in Secunderabad, and be allowed to spend the last few days of his life as peacefully as the situation permitted. Accordingly, he was admitted to the Railway Hospital in Mettuguda, Secunderabad. Sri Rao was completely emaciated; he was nothing more than a skeleton. I used to visit him every day after office, and spend a couple of hours at his bedside. He used to place his hand in mine and shed silent tears. I could feel his pain since his children, excepting his eldest daughter, were yet to complete their education and settle down. I wrote to my father, who was then working in Bhubaneswar, that without further loss of time Sri Rao should be taken to Tata Memorial Cancer Hospital in Mumbai; where the best possible treatment was available. My father wrote back saying, "Bhagavan is there.

Nothing will happen to him". The same confidence was expressed by my uncle Sri Siddula Samba Murthy Garu. I was not convinced, but there was nothing I could do. Wonder of wonders! Two months later, Mr. Rao completely recovered. When he went back to the hospital in Chennai for a review, the staff there could not believe their eyes. They looked at him as if they were looking at a ghost. Sri Rao, who was given only a couple of months to live in 1972, passed away in 1997 – twenty five years later. By Sri Bhagavan's Grace, all his children completed their education, and he could spend his time in the service of Sri Ramana Kendram and its devotees.

Sri Bhagavan is not only a '*Nivasa Vriksha*' under whose shade many sought shelter, He is also a '*Kalpa Vriksha*' – the wish-fulfilling tree granting His devotees all that they desired. Many a time, it was not even necessary for the devotee to send out a prayer seeking this or that. Sri Bhagavan Himself bestowed on the devotees what they really needed. We read about such compassion of Sri Bhagavan for devotees like Sri Deva Raja Mudaliar and Sri G.V.Subbaramayya for whom Sri Bhagavan was everything - father, mother, friend, etc. I feel that we have seen Sri Bhagavan shower the same compassion on Sri Bhogadula Venkateswara Rao Garu. "Many things are wrought by prayer than man can dream of." How true!

Sri Rao was one of the staunch pillars of Sri Ramana Kendram, Hyderabad. He served as a President of our Kendram in the year 1985-86. My salutations to the great man

Sri Ramana Chatvarimsat Verse 7

V.Krithivasan

फणिनायकवर्ण्यगुणौघभृता
भणितीः प्रियसत्यहिता भणता ।
बहुमानवशादयता सुखिता-
मवमानततेरविदूनवता ॥

Phani Naayaka varnya gunaughabhrita
Bhanitih priyasatyahitaa bhanataa
Bahumaanavasadayataa sukhitaam
Avamaanatarer avidunavataa

Word Meaning:

Phani Naayaka: Leader of snakes, Adisesha;
varnya: describable;
gunaughabhrita: filled with virtues; *Bhanitih*: words;
priyasatyahitaa: pleasant, true and beneficial;
bhanataa: speaks
Bahumaana-vasadayataa: unaffected by praise or honour;
sukhitaam: pleased;
Avamaanatarer: By insults;
avidunavataa: Not disheartened

Verse Meaning: Sri Bhagavan is so full of virtues that only *Adisesha*, the thousand-tongued leader of the serpents, can describe them. He speaks words that are pleasing, beneficial and true. He is not affected by that happiness which is caused by praise or honour (from others), nor does he have distress due to dishonour (from others).

Totally free from ego, which is the culprit that distorts and taints one's persona, Sri Bhagavan was a repository of all great virtues. The poet says that *Adisesha* alone, endowed with a thousand tongues, is capable of describing the endless list of the virtues possessed by Sri Bhagavan. It may look like poetic exaggeration, but Sri Bhagavan's divine qualities were indeed innumerable. In his magnum opus, *Ramana Sannidhi Murai*, Muruganar dedicates an entire chapter titled, *Ramana Vaibhavam,* wherein he attempts to do the impossible - enumerating Bhagavan's virtues. In fact, this attempt is spread across his vast output of 30,000 verses!

Kavyakantha goes on to write about Sri Bhagavan's inimitable style of speaking – using words that are pleasing, true and helpful (*priya, satya, hita*). T.K.Sundaresa Iyer writes in his reminiscences, *At The Feet Of Bhagavan* : "Once Chinnaswami got very cross with me and I felt quite nervous about it. I could not eat my dinner and the next morning, feeling unreconciled and yet hungry, I told Bhagavan, who was preparing rice cakes, that I was in a hurry to go to town as some pupils were waiting for me. 'The cat is out of the bag,' said Bhagavan. 'Today is Sunday and there is no teaching work for you. Come, I have prepared a special sambar for breakfast and I shall make you taste it. Take your seat.' So saying, he brought a leaf, spread it before me, heaped it with idlis and sambar and, sitting by my side, started cutting jokes and telling funny stories to make me forget my woes. How great was Bhagavan's compassion!"

In another moving incident, Bhagavan, in a remarkable fashion, consoled a young girl who had lost her mother and was in grief. The year was 1923, and the girl was the

granddaughter of Echamma's sister, Venamma. Venamma had to bring up her young granddaughter all alone, braving a lot of difficulties. The girl would very often go to the Ashram (which had just then started) to play with Bhagavan. One day, all of a sudden, the grief of losing her mother overpowered the young girl and she started crying. Bhagavan asked her what the matter was. She could not articulate her feelings being only three or four years old. Bhagavan then asked her, "Are you missing your mother?" The girl merely nodded. Thereupon, Bhagavan told her, "Even I lost my mother. You and I are in the same situation. I also miss her." What an extraordinary statement! Hearing this from Bhagavan, the girl calmed down and was soon cheerful again. Though he presented the picture of Himalayan detachment, Bhagavan's sensitive handling of such situations was legendary.

Kavyakantha talks about the equanimity that Sri Bhagavan displayed towards honour *(bahumanam)* or dishonour *(avamanam).* Scores of spiritual leaders visited him during his lifetime; he exhibited no excitement or eagerness to receive their praise for his spiritual attainment. When someone asked him, "When so many people prostrate before you, what do you feel?", he replied, "Before the 'I' in all of them rises to prostrate, the 'I' in me prostrates to them."

His attitude towards people who criticised or insulted him is even more remarkable. David Godman has this to say, "When anyone made up scandalous stories about him, Sri Bhagavan would react with amusement rather than annoyance. When a disgruntled ex-devotee brought out an extremely libellous pamphlet about him in the early 1930s, the *Sarvadhikari* wanted to sue him to protect the good

name of Bhagavan and the Ashram. Dissuading him, Bhagavan said, 'Why don't you instead sell it at the front gate? The good devotees will not believe it or stop coming after reading it. The bad ones will stay away. The Ashram will have fewer visitors!' This illustrates how he was unmoved by criticism, and at times even enjoyed it. The scriptures say that reaction to praise or blame is the last thing to go before enlightenment. Whenever there were reports about him in the papers, people in the Ashram would cut them and paste them in a special scrapbook. Once a highly critical report appeared in a newspaper; when no one was prepared to cut it and paste it, Bhagavan himself did it. When the horrified devotees objected to it, he said, "Why should we keep only the good ones and suppress the bad ones? Everyone should have their say."

Saints of Periapuranam
Eripatha Nayanar

Eripatha Nayanar was born in Karuvur, one of the main cities of the Chola Kingdom. It was a very sacred place, radiating spiritual vibrations. A famous temple was there, too, dedicated to Lord Pasupatheesvarar who was showering His grace on the King and the people alike. They were all happy. Eripatha Nayanar was worshipping Lord Pasupatheesvarar daily with great faith and devotion. His one aim in life was to serve Siva Bhaktas, and to offer them every kind of protection. He always carried a weapon, an axe, for this purpose. With the axe he would punish anyone trying to harm Siva Bhaktas. He was doing by this the Lord's own work!

In that city, there lived a Siva Bhakta by name Sivakami Andar. He was very regular in his daily worship of Lord Siva. Early morning, one would find him in the garden collecting flowers, making garlands to take to the temple and offer them to the Lord. This was his routine.

Once on a festival day, Sivakami Andar was rushing to the temple, as usual, with a basket of flowers. At the same time, the King's pet elephant was returning from the river, after its bath. On its back were two Mahouts, and three others were escorting it. Suddenly, it went mad and went chasing the people on the street. It ran towards Sivakami Andar. It caught hold of him, wrenched the basket of flowers from him, threw it on the ground and ran away. The flowers were all scattered on the ground. Sivakami Andar was greatly upset. The elephant had destroyed the flowers he had kept for the worship of the Lord. He chased the elephant, but as he was very aged, he soon fell down exhausted. He was weeping bitterly. Eripatha Nayanar happened to pass that way, and he heard Sivakami Andar's pitiable cry and wanted to know the cause of it. "Where is that elephant?" asked Eripathar, and began to run in the direction indicated by Sivakami Andar. Soon he overtook the elephant and hurled his powerful axe, killing it with one stroke. Then he pounced on the Mahouts and killed them, too.

The news of the elephant's fate reached the King who immediately reached the spot on his horse. He could not see who had killed the elephant, for, he could not associate the Siva Yogi Eripathar with such an act. He shouted: "Who killed my elephant?" When someone pointed to Eripathar,

the King's wrath vanished , for he knew that if the Siva Yogi had done so, there should have been a very valid reason for it. "He must have killed it in self-defence," thought the King, and felt happy that the elephant had done no harm to the Siva Yogi. He addressed Eripathar: "Oh Swami, I did not know that you killed the elephant. I am sure the elephant and the Mahouts must have done some harm to you, and you rightly punished them." Eripathar narrated to the King all that had happened, and said: "Since the elephant and the Mahouts were guilty of *Siva-Aparadham*, I killed them."

The moment the King heard the expression *Siva-Aparadham* (sin against Lord Siva) he suffered terrible mental agony. He fell at the feet of Eripathar and said: "O Swami, for what they have done, the punishment awarded by you is not enough. I have committed a great crime by keeping such an elephant and such Mahouts. Now, I do not deserve a death through your holy weapon, the axe. Here is my own sword. Please be gracious enough to cut off my head with it."

Eripathar was stunned to hear these words. He himself was struck by remorse. "What great pain have I inflicted on the King! What a noble King he is!" he thought; and, lest the King should execute the punishment on himself, he took the sword from the King. Eripathar felt that he was the cause for the King's affliction, and in self-punishment, he began to cut his own throat. The King was alarmed. He thought that he would now be guilty of another offence and at once gripped the sword and stopped Eripathar from cutting his own throat.

The Lord's Lila was over. A voice was heard in the sky: "Oh noble souls! This is Lord Pasupatheesvarar's Lila. It is His wish that His *Bhakta's* sincere and faithful service to Him must be recognised by the world." Immediately, the elephants and the Mahouts got up, as if from sleep. Sivakami Andar's flower basket was full. All were amazed and began to sing Lord Pasupatheesvarar's glory. Eripathar placed the sword at the king's feet and prostrated to him. The King also fell at Eripathar's feet. Both embraced each other and were in great joy. Eripathar wished that the King should mount his pet elephant. The King did so. Eripathar returned to his place. Sivakami Andar went to the temple with the flowers.

Eripathar continued to serve Siva *Bhaktas*. Finally, he cast off his mortal coil and reached the Abode of Lord Siva.

Mother's Transformation into a Devotee

(The following excerpts have been taken from 'Alagammal's Journey' by Geeta Bhatt)

In Sri Bhagavan's presence, the only rule was that of *samatvam,* an attitude of equality towards all beings whether human, animal or plant. Alagammal found it hard to break her old habits, and this would get her in trouble with her son. As his mother, she expected preferential treatment from him, but he appeared to be even stricter with her than with others. At times, a rebuke for discrimination against a non-*brahmin* attendant or a devotee would bring tears to her eyes.

Lokamma, a devotee who worked in the kitchen reminisces about what Bhagavan told her: "The ashram doesn't see any difference. There are no untouchables here. Those who do not like to eat may eat elsewhere. At Skandasramam, there used to be some trouble with mother. She would not give food to the man who brought us firewood. She would insist that I must eat first, then she would eat and then the woodcutter could have the leftovers on the ground outside the ashram. I refused to eat till the man had been decently fed. At first, she would not yield and would suffer, weep and fast, but I was adamant too. She then saw that she could not have her way in these matters. What is the difference between man and man! Is it not correct to see God in all?"

Sri Bhagavan was always gently pointing out with humour, and at times with sarcasm, the inconsistencies of her preconceived notions so that her heart could blossom and flower. Kunjuswami recalls that once Sabhapati Swami and Narayana Swami, both learned men arrived at Skandasramam after the midday meal was over, but the leaf plates had not yet been removed. They collected all the leftovers from the plates and proceeded to eat the *ucchista (*leftover food) as Prasad from Bhagavan.

Bhagavan called his mother to witness this act of 'orthodox' behaviour of her beloved Brahmins. *Ucchista* that she would have thrown away was being relished by these two who had earned her affection and respect for their learning and practice of the then prevailing rules of conduct. Their action made Alagammal see that what was seen as

impure leftovers, *ucchista,* from one perspective, was 'prasad' from another.

Alagammal, true to a mother's heart, wished to cook special meals for her son. Of one such incident, Bhagavan has said, "In the early days, when mother came to stay with me in Virupaksha cave, there was no cooking. If Echammal or anybody else brought her any food, she used to eat it, clean the vessels and go to bed. That was all. One day, she thought I had nothing special to eat, and as I was fond of the twin appalams (papad) she thought it would be a good idea to make some for me. Being well experienced, she could not refrain from making them. Without my knowledge, she asked the Mudaliar *paati*, Ecchammal, and some others to get everything ready, and one evening she set out, saying that she was going to the town. I wanted to see where she was going and so, when she left, I waited silently under the tree outside. She thought I did not know anything.

"She went to several houses, collected all the required things in a big vessel and returned. I closed my eyes and pretended complete ignorance. She put them carefully in the cave till all the visitors had left. After nightfall, I had my usual meal and lay down pretending to sleep. Leisurely, she took the wooden roller, wooden seat, loose flour and the balls of dough and commenced making the appalams; there were about two to three hundred to be made.

"She could not prepare them all single-handedly. I knew the job. So she quietly began telling me, 'My boy, please help me with it.' I got the opportunity I was waiting for. I wanted to put a timely stop to it. I said, 'You have renounced

everything and have come here, haven't you? Why all this? You should rest content with whatever is available. I won't help you. I won't eat them if you prepare them. Make them all for yourself and eat them all yourself.' She was silent for a while and again started saying, 'What my dear son, please help me a little.'

"I was adamant. She continued to call me again and again. Feeling it was no use arguing anymore, I said, 'All right, you make these appalams. I will make another kind, and started singing this appalam song. She used to sing a rice song, soup song and other such songs, all with vedantic meanings. None appears to have written an appalam song. So I felt that she could learn another song. By the time the preparation of the appalams was over, my song also was finished. 'I will eat this appalam (the song about the appalam) and you eat those that you made,' I told her."

When Bhagavan's mother was told not to prepare elaborate meals or suggest that devotees bring certain provisions for her pantry, she felt hurt. Her most natural instinct was to nurture the son she had had to send away when he was only twelve years old. Alagammal naturally wished to re-establish that relationship of mother and son. But her son, Venkatraman, had been burnt in the fire of *Atma jnana*.

There were ways in which the mother was made to realise that he who was born to her was a Divine Incarnation. Once, as she sat before Bhagavan, his body disappeared and she saw instead a lingam of pure light. Thinking this to mean that he had discarded his human form, she burst into

tears, but soon the lingam vanished and he reappeared as before. On another occasion, she saw him garlanded and surrounded by serpents like the conventional representation of Siva. She cried to him: "Send them away! I am frightened of them!"

After this, mother begged him to appear to her henceforth only in human form. The purpose of the vision had been served; she had realized that the form she knew and loved as her son was as illusory as any other he might assume.

Alagammal found it difficult to accept the fact, for example, that a lame baby monkey could enjoy the same access to her son as her own grandson Venkitoo. Sri Bhagavan insisted that Venkitoo and the monkey called Nondi receive equal treatment. Once, some food had been set aside for Nondi. When young Venkitoo saw this, he helped himself to the food. Nondi the monkey, happened to come into the room at that time and, on seeing Venkitoo take his share, slapped the young boy and grabbed the food. On seeing this, Alagammal complained to Bhagavan saying, "Look at that! It snatches food away from my beloved grandson!"

Alagammal yet again received a lesson in the cultivation of *ananya-bhava* (the sense that there are no others) rather than *anya-bhava* (the attitude that there are others) instructive to us all, for Bhagavan pointed out that 'it' had a name, 'Nondi', just as her grandson, and that, in fact, Venkitoo and Nondi both were children in different forms who deserved the same unconditional love and fair treatment. In the larger context, this *upadesa* applied to her dealings with all beings - devotees, people of lower or higher class, plants, animals,

children and adults without exception – all must be treated with equal consideration and respect. As long as 'others' are seen so long 'the One Indweller in the midst of many' will be missed.

In the words of Sri Bhagavan: "I have said that equality is the true sign of *Jnana*. The very term 'equality' implies the existence of differences. It is a unity that the *jnani* perceives in all differences that I call equality. Equality does not mean ignorance of distinctions. When you have the realization, you can see that these differences are very formal, they are not at all substantial or permanent, and what is essential in all these appearances is the One Truth, the Real."

This was the transformation that Sri Bhagavan was bringing to fruition in Alagammal's mind and heart.

Life Subscription (15 years): Rs.750/- Annual Subscription: Rs.80/- (Cash/M.O./ D.D./Cheque only), favouring **Sri Ramana Kendram, Hyderabad.** Add Rs.15/- for outstation cheques. Outside India **U.S.$125. (Life) U.S. $ 10 (Annual).**
Donations in favour of Sri Ramana Kendram, Hyderabad are exempt (50%) from Income Tax under Section 80G.

Printed & Published by **Sri P. Keshava Reddy**, H.No.3-4-529/2, F.No.202, Devi Laxmi Nilayam, Lingampally, Barkatpura, Narayanaguda, Hyderanad-500027, Telangana State, on behalf of **Sri Ramana Kendram,** printed at Reddy Printers, # H.No.1-9-809, Adikmet, Hyderabad-500044, Telangana State, Published at **Sri Ramana Kendram,** H.No. 2-2-1109/A, Tilaknagar X-Road, Bathukammakunta, Shivam Road, Hyderabad-500013, Telangana State. Editor: **Dr. V. Ramadas Murthy.**

Address of Sri Ramanasramam: Tiruvannamalai, Tamilnadu-606 603.
Ph.04175-237200, Office No.: 04175-236624
email: ashram@gururamana.org
For Accommodation: email: stay@gururamana.org
Phone: 04175-237400, website: www.sriramanamaharshi.org